

bruno mistiaen

oorlog, seks

en

hulpverlening

Personages

oda

wouter

eva

kim

wim

I. wouter-oda

oda Dirk, Dirk. Mijn man heette Dirk. We konden geen kinderen krijgen. Toen hebben we Kim geadopteerd. Daarna kregen we toch nog Wouter. Kim zit in het vrouwen Tuchthuis.

Dat is een mooie trui met die rolkraag, Wouter.

wouter Als je me nu zou vragen naar wat ik me nog herinner van mijn vader, dan is het eerste wat zou opkomen dit. Hij en ik maakten samen met lijm en van die houten tandenstokers de kosmos. De kosmos in tandenstokers.

oda De kosmos in tandenstokers, ja, zo was het, zo ging het er hier aan toe. Het zegt alles over wie we zijn.

wouter Iets abstracts. Een vorm. Voor de rest natuurlijk nog andere dingen. Huisjes. Een brug. De Eiffeltoren. Parijs. Europa. De wereld. In oktober ga ik naar de universiteit maar ik weet nog niet wat ik ga doen. Economie. Eigenlijk wil ik stand-up comedian worden. Daar kun je niet echt voor studeren.

oda We hebben een brief ontvangen uit het vrouwen Tuchthuis. We konden het handschrift amper lezen. De punt van het potlood schoot voortdurend door het vrouwen Tuchthuis papier. Er stond, vandaag. Om veertien uur. Ik neem mij telkens voor om die brieven ongeopend weg te gooien. En dan scheur ik ze toch nog open. De brieven van Kim. Ik lees ze. Prietpraat. Ik walg van haar woorden. Al walgend gooi ik ze alsnog weg zonder een pen op papier gezet te hebben om ze te beantwoorden, zoals ik al van bij het begin van plan was. Ik verfrommel ze. Of ik verscheur ze. We zijn haar in het vrouwen Tuchthuis niet één keer gaan bezoeken. Nu is het veertien uur geweest. In plaats van gevangenis zeg ik vrouwen Tuchthuis. Het woord geeft

me rillingen, het doet me denken aan ijzer, slaande deuren, tralies, cellen, ongedierte. Oscar Wilde, Reading Gaol. Donjons, kettingen. Zweepslagen. Extreem sadomasochisme. Vrouwentuchthuis. Het woord uitspreken bezorgt me voldoening. Stand-up comedian.

wouter Wat is het Nederlandse woord voor lingerie?

oda Ondergoed.

wouter Lingerij. Ik vind dat grappig. Mama heeft liever dat ik eerst een diploma behaal.

oda Economie.

wouter Mama en ik, wij komen niet aan elkaar, zelfs niet met de toppen van onze vingers. Er is geen lichamelijk contact tussen ons. Ik heb een vriendin, Eva, we zijn het mooiste stelletje van de school, we geven elkaar niet eens een hand. We fietsen naast elkaar naar het zwembad. We delen hetzelfde badhokje. We zwemmen naast elkaar twintig, dertig lengtes. We doen onze natte badpakken uit in dat hokje van nog geen twee vierkante meter. Onze haren plakken aan onze schouders. Onze lijven druipen van het chloorwater. Onze huiden krijgen kippenvel. Nooit drogen we elkaar af. Zelfs niet toevallig met het puntje van de elleboog of zo. Op uitstapjes slapen we bij elkaar in hetzelfde bed. We slapen niet van opwinding. We weten heel goed wat zou kunnen en het zou heel goed kunnen want niemand houdt ons tegen. Maar Eva en ik, we houden een afstand van een paar centimeter van elkaar, minstens één centimeter, soms een halve, soms maar een paar millimetertjes. Alsof er tussen ons in een scherp geslepen zwaard ligt.

oda Eenzaam en alleen met je koffertje uit de vrouwentuchthuispoort komen en wie staat je daar op te wachten? Niemand.

wouter Mama, we hebben een fout gemaakt. We hadden haar op een of andere manier moeten laten weten dat we niets meer met haar te maken willen hebben.

oda Totale radiostilte is voor haar nog zwaarder om te dragen.

wouter Een tactische vergissing.

oda Communiceren is capituleren. Zeg tegen iemand dat je niets met hem te maken wil hebben en je hebt al met hem te maken.

wouter Nu wij niet naar de berg zijn gegaan, zal de berg naar ons komen.

oda Op een keer heeft de berg om het portret van Dirk gevraagd voor in haar cel. Daar heb ik dus ook niet op gereageerd. Het portret van Dirk hangt boven mijn bed. Boven jouw bed hangt niets.

wouter Ik wil geen versiering boven mijn bed.

oda Het portret van je vader is geen versiering.

wouter Om haar hier weg te krijgen, zullen we een prijs moeten betalen.

oda Een losgeld.

wouter Een losprijs, niet noodzakelijk in geld.

oda Wie ons wil afpersen, moet vroeger opstaan.

wouter Het zou wijs zijn, mama, om ons daarop voor te bereiden.

oda Hoe kunnen we ons daarop voorbereiden?

wouter Ze zal eerst aanbellen, ook al heeft ze nog de sleutel van dit huis.

oda Als ze aanbelt, doen we niet open.

wouter Niet opendoen zou ons op moreel vlak tegenover haar in een zwakkere positie plaatsen.

oda Haar binnenlaten zou onze positie evengoed verzwakken.

wouter Ze bonkt op de deur, ze schreeuwt, ze gaat op de drempel zitten.

Op den duur doen we toch open of ze gebruikt haar sleutel. We mogen geen tactische fouten meer maken.

oda We doen open. Wat afschuwelijk. We laten het monster binnen. We moeten wel.

wouter Met het doel dat ze zo gauw mogelijk weer vertrekt. Hoe bereiken we dat doel? Wat hebben we daarvoor over?

oda Ze krijgt van ons een glas water. Het moet voor haar klaarstaan. Neem dat glas met die barst. Dat gooien we daarna weg. In de garage staat nog een kartonnen doos met spulletjes uit haar kamer. Haal die ook maar. Die geven we haar gelijk mee.

wouter Nog iets. Hoe later het wordt, hoe groter de kans dat ze erop rekent hier te mogen overnachten.

oda Ik leg op de schoorsteen vijftig euro voor haar klaar, dan kan ze voor de nacht een kamer nemen aan het station, in de Gouden Duif.

2. wouter-eva

Ze zijn erg verliefd maar ze raken elkaar niet aan.

wouter Ik heb nooit meer aan Kim gedacht.

Ik was vergeten dat ik me haar herinnerde.

Zal het met jou ook zo gaan? Zal ik als je weg bent vergeten dat ik een ezelsoor maakte in de bladzijde van het boekje dat ik aan het lezen was en het opzij legde om naar je te kijken? Dat we elkaar op de bus tegenkwamen en ik mijn buskaartje in mijn linkerbroekzak stopte in plaats van in het borstzakje van mijn hemd.

eva Er kwam een ticketcontrole en je vond je kaartje niet terug.

wouter Ik zal de rest van mijn leven niet meer vergeten wat ik op dat ene moment dat ik jou tegenkwam vergat, namelijk waar ik mijn buskaartje stopte.

eva We zullen zelfs de dingen die we vergeten niet vergeten.

wouter Het maakt me zo gelukkig als ik naar je kijk, lieve Eva.

eva En mij maakt het zo gelukkig als ik jou zie.

3. kim, oda en wouter

Kim heeft een grote gehaakte bedsprei meegebracht.

kim Persoonlijk door mijzelf gehaakt. Hij is enorm groot, je kunt hem over wel vier van die smalle ijzeren bedden tegelijk spreiden. Ik ben er vijf jaar lang aan bezig geweest. Maar wat zijn vijf jaartjes als je jong bent? *Oda zet een glas water voor haar neer.* Ik heb geen dorst.

oda In deze doos zitten je spullen van voorheen.

kim *kijkt in de doos* Die afschuwelijke pop van toen ik zes was, dat stomme rode hartvormige kussentje met stiksel van gouddraad waarvan ik dacht dat het erg kostbaar was, mijn idiote cd's, mijn fucking mobieltje, lipstick, deo, mijn jeansbroek, mijn jurk, t-shirts, mijn bikini, onderbroeken, het weegt een ton maar als je het oppakt weegt het bijna niets. Hoe moet ik dit nu dragen?

oda Op je rug. Pak die enorme, gehaakte bedsprei van je ook maar weer mee.

kim Ik denk van niet.

oda Hij stinkt.

kim Gooi alles maar weg.

oda Kreeg je vaak slaag in het tuchthuis?

kim In het begin zat ik bij een koe met een brilletje, een moordnares net als ik, die nadat ik haar een dag of twee zonder een woord te zeggen had aangestaard het in haar broek begon te doen. Ze werd mijn slavin. Op een bepaald moment had ik een hele harem, daar, allemaal van de fijnste criminelen. We gingen samen onder de douche, we kregen elke dag naaktfouilleringen en lichaamsholte-inspecties, maar slaag, nee. Niet dat het

enig verschil had uitgemaakt. Sowieso is je lichaam ginder niet meer van jou, je leeft er alleen nog in je hoofd. En in je hoofd alleen kun je niet leven.

oda Geef me mijn Dirk terug.

kim Je krijgt tien Dirken van marsepein van me op een gouden schoteltje.

oda Ik ga je slaan.

kim Ik sla terug. *Kim drinkt van het glas water.* Dat was een lekker glas water, zeg. *tegen Wouter* Is de kosmos af? Van tandenstokers. Daar was je net aan bezig toen ik wegging.

wouter Hij staat op zolder, denk ik. Ik herinner me niet meer dat ik daaraan bezig was toen jij wegging.

kim Ik ben dan weer vergeten wanneer het je verjaardag is.

wouter De achttiende.

kim Binnenkort dus. *tegen Oda.* Op de achttiende achttien. Op de achttiende negentien. Op de achttiende twintig. Staat mijn bed hier nog?

oda Hier zijn vijftig euro voor een kamer in de Gouden Duif.

kim *neemt het geld aan* Die komen goed van pas. Ik heb in de nor heel wat kunnen oppotten.

wouter Je brommertje staat nog in de garage, onder een zeil.

kim Okee. *tegen Oda, wijst naar de doos op tafel* Ik kom het wel eens halen.

oda Het is niet meer jouw brommertje. Jij hebt geen recht meer op dat brommertje.

kim Wie rijdt er dan nu mee?

oda Niemand.

kim Als niemand ermee rijdt, is het van niemand anders dan van mij. Ik wil naar papa's graf.

oda Dirk was jouw papa niet.

kim Waar ligt het?

oda Dirk en ik hebben jou alleen maar geadopteerd uit een oorlogsgebied
waar je zonder ons zeker gestorven zou zijn.

kim Waar ligt hij?

oda Hij ligt op de begraafplaats.

kim Op welke begraafplaats?

oda Die informatie kun je verkrijgen op het gemeentehuis.

kim Die informatie kun jij me ook geven, mama.

oda Ik wil niet dat jij zelfs maar in de buurt van Dirks graf komt.

kim Ik ben al in de buurt.

wouter Mama, ik zal morgenochtend wel met Kim naar papa's graf gaan.

kim Okee.

wouter Maar ga dan vannacht slapen in de Gouden Duif.

kim Okee.

wouter Laten we afspreken om tien uur in het café.

kim Okee.

Kim af.

4. wouter-oda

oda Komt het door mij? Sinds de dood van Dirk ben ik zelf ook een beetje gestorven. Ik wil niet voortdurend moeten denken dat het door mijn voorbeeld komt dat jullie de mooiste tijd van jullie leven verknoeien aan een dwaas principe.

wouter Het is onze eigen beslissing, mama, we voelen er ons goed bij.

oda Het lichaam is geen heilige tempel, Wouter. Elkaar een beetje bepotelen kan geen kwaad. Iemand die op een emotioneel moment je hand vastpakt. Een lul in je kut op een emotioneel moment. In jullie plaats zou ik me suf neuken.

wouter Je gebruikt expres grove taal omdat je denkt dat het iets bij me teweeg gaat brengen.

oda Aan het nabootsen van datgene wat bij mij de manifestatie van mijn lijden is, ontlene jullie niet alleen een soort zelfgenoegzaamheid maar ook een bijzonder aanmatigende illusie van superioriteit.

wouter Onze vrienden op school maken er een spelletje van om ons met een list of met zacht geweld in elkaars armen te drijven. Zelfs jij zet ons onder druk. Maar wat schieten we op, suf geneukt? Wat is het beste waarop we kunnen hopen? Het is zo triest en hopeloos om in films en op televisie al die mensen al die vruchteloze pogingen te zien ondernemen om aan de leegte en angst te ontsnappen door te neuken. Waarom wordt alles voortdurend daarmee in verband gebracht? Het orgasme. Waarom moeten we zo vaak klaarkomen? Je wordt krankzinnig verklaard als je zegt dat je dat niet wil.

oda Mensen die echt van elkaar houden, verlangen naar elkaars lichaam. Hen van elkaar scheiden is een wreedheid.

wouter Eva en ik voelen dat verlangen naar elkaars lichaam ook, mama, maar wij weten dat het een valstrik is. Wij bieden er weerstand aan. Wij zeggen nee. We worden er mooier en vrijer door.

oda Hou toch op. Jullie zijn pretentius.

wouter Wij willen juist eenvoudig, bescheiden, aandachtig voor elkaar en gelukkig zijn, mama.

5. kim-wouter

kim Normaal gesproken had ik na anderhalf jaar al kunnen vrijkomen onder voorwaarden. Maar zoiets moet je aanvragen en ik heb steeds geweigerd om dat aan te vragen want onder voorwaarden – fuck, dan word je hun slaafje. Nee, ik heb beslist om tot op de laatste dag van die vijf jaar te zitten. Dat is nu achter de rug. De rekeningen zijn vereffend. In mijn hoofd is de bladzijde omgeslagen. Maar niet zo in het hoofd van mijn familie.

wouter Hier ligt hij.

kim Jouw papa. De man die mij alleen maar geadopteerd heeft uit het land waar ik zeker gestorven zou zijn. Onder een steen met zijn naam erop. Mij mogen jullie verbranden of in een massagraf storten. Aan de vogels voederen. Dat doen ze soms in Azië, heb ik in de nor gelezen.

wouter Er groeit al mos op de steen.

kim Jij komt hier niet vaak.

wouter Nooit.

kim Je staart naar me.

wouter Ga je nu niet instorten? Papa om vergiffenis vragen? Een of andere al die tijd verzwegen bekentenis doen?

kim Daar kun je nog lang op wachten, broertje.

wouter Ik snap niet waarom je naar hier wou komen.

kim Om mama op stang te jagen.

wouter Vroeger kwamen de mensen bij een graf bijeen om te bidden.

kim Laten we nu gewoon maar wat met elkaar kletsen. Heb je al een vriendin?

wouter Ik heb al een vriendin.

kim Een meisje zo lang en zo knap als jij?

wouter We zijn het leukste stel van de school.

kim En is het echte liefde of is het maar om te oefenen?

wouter Om te oefenen?

kim Fikfik.

wouter Het bijzondere aan onze relatie is dat we elkaar niet aanraken.

kim Jullie raken elkaar niet aan?

wouter Nooit.

kim Hoe doen jullie dat dan voor huphup.

wouter Niet.

kim En heb je daar dan nog wat aan, aan zo'n relatie?

wouter Bijzonder veel. Ze maakt ons mooier en sterker. Eenvoudiger, bescheidener, aandachtiger voor elkaar, gelukkiger.

kim Ik heb al van allerlei rare afwijkingen gehoord, maar van zoiets.

wouter Het is geen afwijking.

kim Wél in de ogen van iemand zoals ik. Maar ik wijk misschien zelf af. Ik heb een lichaam dat wil dat een ander lichaam het binnendringt.

wouter Dat is niet zo uitzonderlijk.

kim Laat ik er maar eens op pissen.

Ze pist op het graf.

wouter Wat doe je hierna.

kim Mijn kut afschudden. Mijn onderbroek optrekken.

wouter Ik bedoel, wat zijn je plannen voor de toekomst.

kim Ik ben van plan om weer thuis te komen wonen.

wouter Ik zie allerlei obstakels.

kim Die wals ik plat.

6. oda-wouter

oda Ben je vanmorgen met Kim naar het graf van je vader geweest?

wouter Ik heb tot twaalf uur in de Gouden Duif gewacht maar geen Kim.

oda Dat had ik wel gedacht. Ze was niet echt van plan om Dirks graf te gaan bezoeken. Ze kondigde dat alleen maar aan om ons te pro-voceren. In de hoop dat we het haar zouden verbieden. En dan zou ze natuurlijk wél gegaan zijn en het zou voor ons uitgelopen zijn op een nederlaag omdat we het haar niet kunnen verbieden. Een leep plan. Jij hebt dat als eerste doorzien, slim van je. Nu is ze vandoor met die vijftig euro. We komen er eigenlijk nog goedkoop van af.

wouter We hebben haar pijn gedaan, gisterenavond.

oda Zij doet ons voortdurend pijn. Als wij haar een keertje pijn terugdoen, dan is dat om ons tegen haar te beschermen.

wouter We hadden haar misschien toch hier moeten laten overnachten.

oda In het huis waar ze zo'n vreselijke wonden geslagen heeft? Elke seconde dat ze hier binnen is, is er een teveel. Ik wil die smerige gehaakte spreij hier niet. Verbrand hem. Dat onding heeft ze hier gedropt om ons in verlegenheid te brengen. De boodschap is duidelijk. Hier zijn mijn vijf jaar, in jullie strot ermee. Fuck you. Bovendien, Kim en haken? Volgens mij heeft ze hem op weg naar hier in een kringloopwinkel gekocht.

wouter Het is voor haar misschien gewoon een manier om haar tijd achter de tralies te verwerken in een vorm.

oda In een vorm. Fuck you. Heb ik fuck you gezegd?

wouter Zonder dat we daarin een verdoken provocatie of een belediging hoeven te zien.

oda Ik haak zo'n spreij op zes maanden.

wouter Ik bedoel, wanneer we een bedsprei automatisch gaan interpreteren als vijandig, lijkt het alsof we zelf niet helemaal goed snik zijn.

oda Ze haat ons omwille van wie we zijn. Ze is uit op onze ondergang. Weet je wat we hadden moeten doen? We hadden haar samen met haar spullen en die ellendige bedsprei in de auto moeten laden en wegbrengen naar Parijs en haar daar dumpen op een trottoir bij de daklozen. Heb je gezien hoe gretig ze die vijftig euro aannam? Heb je gehoord op wat voor toontje ze zei, bedankt, ik heb in de nor heel wat kunnen oppotten. Ze is uit op ons geld, zeg ik je. En op onze vernietiging.

wouter Mama, laten we sereen blijven.

oda Ik ben sereen.

wouter Vind je het goed dat Eva zaterdag hier komt slapen?

oda Eva.

wouter Mijn vriendin.

oda Toen Kim begon uit te gaan, hebben we een tweepersoonsbed voor haar gekocht. Er heeft bij mijn weten nooit een jongen in gelegen. Dirk dacht dat ze zich voor de jongens schaamde en het met hen in de bosjes deed. Ik dacht dat ze het gewoon liever in de bosjes deed.

wouter Mama, ik word moe van al dat gehak op Kim.

oda Nu vergis je je. Ik hakte niet op Kim. Ik gaf een voorbeeld van hoe we zijn. We zijn breeddenkend, we zijn zeker geen kwezels.

wouter Eva en ik zijn ook geen kwezels.

oda Dan is het goed. Dat stelt me gerust. Waar bemoei ik me mee? Jullie kijken elkaar voortdurend diep in de ogen met de handjes op de rug. Heel romantisch.

wouter Ik hoef niet te horen of jij dat wel of niet romantisch vindt.

oda Wouter, maak je niet druk, ik plaag je alleen maar een beetje. Daar moet je tegen kunnen. Stel je voor dat Kim je opwacht aan de schoolpoort. Wat ga je dan doen?

wouter Ik weet het nog niet, mama.

oda Een goede raad van je moeder. Je omdraaien. De benen nemen. Je schuwt haar beter als de pest.

wouter Ik zal op het moment zelf wel zien of ik haar schuw of niet, mama.

oda Woutertje, kijk uit wat je doet.

wouter Mama, Kim is zo mak als een lammetje.

oda Je vergist je. Kim is een afgrond. Hoor je me, Wouter? Omgaan met Kim is spelen met vuur.

7. oda-wim

wim Goeiemiddag. Mijn naam is Wim. Mag ik je Oda noemen?

oda Nee, jij mag me geen Oda noemen. Noem ik jou soms Wim?

wim Ik ben de ambtenaar van de reclassering. Het is mijn taak om je dochter Kim terug op de rails van de samenleving te plaatsen.

oda Veel succes daarmee.

wim Ik heb Kim het laatste jaar in de gevangenis gevolgd. Ze is een merkwaardige jonge vrouw. Je weet ook wel dat ze ervoor gekozen heeft haar volledige straf uit te zitten. Dat is zeer uitzonderlijk. Kim wil voortdurend quitte staan met alles en iedereen. Overigens was ze een modelgevangene. Voorbeeldig gedrag. Werkte in de keuken of in de bibliotheek. Had een positieve invloed op haar medegevangenen. Er bestaat geen enkel negatief rapport over haar. Nu weet ik dat ze jou iets verschrikkelijks heeft aangedaan. Ik voel je wrok daarover. Maar alles opkroppen is nergens goed voor. Open het ventiel, blaas af. Klasseer wat er gebeurd is als een ongeluk. Klaar, weg. Het lijkt me heerlijk om weer vrij te kunnen ademen. Ik zou dit dossier graag afsluiten.

oda Het was geen ongeluk. Het was moord.

wim Je weet dat de rechtbank daar anders heeft over geoordeeld, Oda.

oda De rechtbank heeft daar de plank misgeslagen.

wim Niet alleen tijdens de rechtszaak, ook daarna, heeft iedereen zich afgevraagd waarom Kim juist tegenover haar adoptievader opeens zoveel agressie heeft vertoond.

oda Toen we haar gingen ophalen, had ik al de intuïtie: dit kind deugt niet.

Maar wat doe je als je hemel en aarde bewogen hebt voor een adoptie. Je

verdringt dat gevoel. Als kleuter begon ze al met moorden. Eerst mieren, dan kevers, regenwormen, spinnen. Tenslotte de kleine zoogdieren die we haar gaven, een witte muis, een hamster. We hadden een hond, een spaniël, Johnny genaamd. Die heeft ze verdrongen in de goudvissenvijver. Het kan niet anders dan dat zij het geweest is. Een hond verdrinkt zichzelf niet. Dirk met zijn goede hart wou me niet geloven. Hoe zou een kind van elf nu een hond kunnen verdrinken zonder dat iemand het aan haar merkt, zei hij. Het was een teken aan de wand. Dirk en ik, we hebben een slang aan de borst gekoesterd, we hebben een beest geadopteerd, geduldig gevoed en gekoesterd en opgekweekt en grootgebracht zodat het op een dag een van ons beiden kon verscheuren. Waarom blijf ik altijd zo rustig? Waarom praat ik altijd zo zacht? Waarom kan ik niet gillen?

wim Oda, waar ging die fatale ruzie tussen Dirk en Kim eigenlijk over?

oda Over een bromfiets

wim Over een bromfiets, ja, maar waar ging ze in werkelijkheid over?

oda Kim wou met die bromfiets uitgaan terwijl hij niet verzekerd was en Dirk verbood haar dat.

wim Oda, het gebeurt wel eens meer dat op een proces niet alles aan het licht komt. Misschien zat er iets méér achter. Iets wat jij en ik niet onder ogen willen zien.

oda Wat wil je daarmee zeggen?

wim We maken wel vaker mee dat slachtoffers zich zo diep schamen voor iets wat gebeurd is in de periode die aan de feiten voorafgaat, dat ze zelfs voor de rechter niets loslaten.

oda In de periode voor de feiten?

wim Misschien zelfs in de jaren voor de feiten.

oda Slachtoffers? Maar Kim is niet het slachtoffer. Kim is de dader.

wim Heeft Dirk in de loop van de jaren door middel van blikken, woorden, kleine aanrakingen, enzovoort, het onheil niet een klein beetje over zich afgeroepen?

oda *na een verbaasde stilte* O ja, ik begrijp wat je bedoelt. Het antwoord daarop, Wim, is nee.

wim Je kunt daar nooit voor de volle honderd procent zeker van zijn.

oda Dirk was groot en knap. En intelligent. Zelfs al had hij neigingen gehad in de zin die jij zo laaghartig suggereert, hij had wel wat beters genomen dan Kim om ze bot te vieren.

wim Oda, dat is een bijzonder zwak argument.

oda O, pardon, was ik jou een argument verschuldigd? Wim? Wie ben jij eigenlijk?

Wat kom jij hier doen?

wim Ik ben ambtenaar van de reclassering, ik sta aan de zijlijn, ik probeer samen met alle partijen te zoeken naar een oplossing.

oda Een oplossing waarvoor?

wim Voor ons probleem.

oda Wij hebben geen probleem.

wim Kims toekomst is ons probleem.

oda Wat mij betreft is de oplossing voor het probleem van Kims toekomst Kim op te knopen aan een lantaarn op een viersprong.

wim Wat mij telkens weer verbaast, Oda, is dat je met die mooie zachte stem van je zo'n harde taal spreekt.

oda Wie het gelijk aan zijn kant heeft, hoeft niet luid te roepen.

wim Je hebt Kim in die vijf jaar niet vaak opgezocht.

oda Niet één keer.

wim Je eigen dochter.

oda Mijn geadopteerde adder.

wim De wet maakt geen onderscheid tussen natuurlijke en geadopteerde kinderen.

oda Onze Wouter komt uit ivf, dat is dus ook niet honderd procent natuurlijk.

wim Heb je intussen al een nieuwe relatie, Oda?

oda Wat is dat nu voor een vraag, Wim.

wim Het zou misschien goed voor je zijn, je zou misschien anders tegen de hele zaak aan gaan kijken, het zou je misschien milder stemmen.

oda Ik zou me niet zo alleen voelen, niet alleen opstaan, niet alleen slapengaan, niet in mijn eentje al die belangrijke beslissingen moeten nemen, Wim, ik zou weer een lichtpuntje hebben in mijn leven.

wim Wat je er zelf ook van mag vinden, Oda, Kim heeft recht op een tweede kans. Ze verdient het zeker niet om opgeknoopt te worden aan een lantaarn op een viersprong. Ik kan je niet verplichten om haar weer in huis te nemen, maar ik ga het je wel vragen, want het zou een oplossing zijn. Een dak boven het hoofd. Stabiliteit.

oda Wat zeg je me nu, Wim?

wim Stabiliteit.

oda Je vraagt me haar in huis nemen?

wim Jazeker.

oda Is dit een grap, Wim? Dan is het wel de meest cynische grap die ik ooit gehoord heb.

wim Oda, aan het verleden kun je niets veranderen. Maar de toekomst van je dochter ligt in jouw handen. Als jij haar afwijst ziet het er somber voor haar uit.

oda Het ziet er pikzwart voor haar uit, Wim.

wim Het idee dat ze nog een plek had waar ze naartoe kon, heeft haar die vijf lange jaren overeind gehouden.

oda Dat idee was dan een illusie. Haar wereld stort voor de tweede keer ineem.

wim Ik vind het ongehoord dat een moeder haar dochter op deze manier in de kou laat staan.

oda Wim, mag ik je iets persoonlijks vragen?

wim Ja hoor.

oda Ben jij getrouwd?

wim Ik ben niet getrouwd, Oda. Ik zit op dit moment zelfs niet in een relatie. Maar ik ben wel op zoek. Ik blijf niet bij de pakken zitten. Het is niet goed voor een mens om te lang alleen te zijn.

oda Neem jij haar dan in huis.

wim Dat kan ik niet doen.

oda In de nor ben je op haar verliefd bent geworden en nu is het je plicht om haar te helpen.

wim Oda, ik ben in overheidsdienst, Kim is een cliënt van me. Ze is niet mijn zuster of mijn dochter.

oda Dan heb ik nog een andere vraag, Wim. Kan ik die cliënt van je als ze in mijn buurt blijft rondhangen door die overheid bij wie je in dienst bent laten weggagen of moet ik dat zelf doen, Wim?

wim Omdat ze haar straf volledig heeft uitgezeten, mag Kim gaan en staan waar ze wil. Anderzijds, en dit is eigenlijk een paradox, iemand die zijn straf helemaal uitzit, kan ook geen aanspraak meer maken op reclassering. In principe hoef ik zelfs niet voor haar op te komen. Maar ik doe het toch, omdat dit alles me zo diep raakt. Ik geloof dat Kim nog een kans verdient. Ik

geloof dat je tegen een harde, koude wereld moet vechten, Oda, niet erin berusten.

8. wouter-eva

wouter Ik moet zo veel vertellen, Eva.

eva Vertel maar, ik vind het heerlijk om naar je te luisteren, lieve Wouter.

wouter Ik vind het heerlijk dat jij naar me luistert.

eva Laten we zwijgen tot onze ademhaling precies gelijk loopt.

wouter Mijn zus Kim wil terug thuis komen wonen. Maar mijn moeder is er tegen. Ze gruwet alleen al bij de gedachte.

eva Wat wil jij?

wouter Ik wil niets.

eva Dat is niet waar.

wouter Ik voel me verscheurd.

eva Ze zetten je van twee kanten onder druk.

wouter Normaal gesproken zou ik het afschuwelijk moeten vinden. Kim was mijn hele kindertijd lang voor mij een verschrikking. Ik heb haar gehaat en ik heb haar wel duizend keer dood gewenst.

eva Doe ik je denken aan Kim?

wouter Ja. Jij bent alles wat Kim niet is.

eva Maar je ziet me niet echt, je ziet me door de bril van onze liefde.

wouter Alleen door de bril van onze liefde zie ik je echt.

eva Het maakt me zo gelukkig om echt door jou gezien te worden.

wouter Mijn hart gaat sneller kloppen.

eva Het mijne ook. Laten we wachten tot onze ademhaling precies gelijk loopt.

wouter Ik moet nog wat zeggen.

eva Zeg maar.

wouter Over Kim.

eva Dat weet ik.

wouter Het begon toen ik vijf was. De ellendigste periode viel toen Kim zo'n jaar of veertien was en ik acht. Gelukkig zaten we toen al op verschillende scholen. Maar op vrije dagen was er geen ontsnappen aan, ik was met huid en haar aan Kim overgeleverd. Op momenten dat ik met haar alleen was, kneep ze me in mijn armen, ze kneep me in mijn benen, ze trok aan mijn haar, ik moest mijn gezicht tegen haar billen drukken en dan liet ze een scheet, ze begon luid in mijn oor te lachen, je kunt niet dichter bij kindermishandeling komen dan wat zij allemaal met me deed en dat terwijl ze zelf bijna nog een kind was. Ze verdrukte me, Eva, ze vernederde me op alle mogelijke manieren, ze liet zich met heel haar gewicht op me neer, zowel letterlijk en figuurlijk, ze kneep in mijn piemel. Ik was acht en ik haatte haar. Een jongen van acht die uit alle macht haat. Toen ik elf was, droomde ik elke nacht dat ik met mijn vuist in haar gezicht sloeg.

eva Zagen je ouders dat niet dat ze je mishandelde?

wouter Papa was bezig met zijn werk. Hij had nauwelijks aandacht voor ons en mama geloofde me niet of ze nam het niet serieus. Af en toe een blauwe plek op de arm of het been van haar zoon waren voor haar geen bewijs, jongetjes spelen. Ze wou het gewoon niet zien en Kim zelf maakte het haar gemakkelijk door als ik er wat van zei alles te ontkennen terwijl ik erbij stond. Maar het is helemaal niet waar wat hij daar zegt, mama, hij liegt, hij is gewoon gestruikeld en gevallen, het is niet de eerste keer, het is een kleine leugenaar. Ze was daarin zo overtuigend dat ik vaak zelf begon te twijfelen of ik het wel bij het rechte eind had. Was ik misschien wel echt gestruikeld en had ze me niet geduwd? Maar toen ze papa dood sloeg, heeft dat me geen moment verbaasd. Ik was twaalf. De leeftijd waarop ik, als ik mijn

zelfrespect niet helemaal wilde verliezen, eindelijk werk moest maken van mijn plan om haar met mijn vuist in haar gezicht te slaan.

eva *lacht* En kijk eens hoeveel zelfrespect je nu hebt.

wouter Eva, ik was een verdrukt jongetje en kijk, tegelijk met het verdwijnen van papa werd ik, zonder dat ik het gevecht met haar moest aangaan, in één klap ook van Kim verlost. Klein verlies, grote winst. Papa... Ik gaf me er vooral rekenschap van dat ik met zijn dood een goede zaak had gedaan. *Opeens begint Wouter te huilen, na enkele seconden veegt hij zijn tranen weg.* Ik wist niet eens dat ik daar nog zo mee zat. Mama heeft dat heel goed aangepakt na zijn dood, strak, niet zeuren, niet nadenken, hop, de volgende dag alweer naar school. Ik ben haar dankbaar voor de stabiliteit en de continuïteit. Maar de medaille heeft ook een keerzijde.

eva Ze verstikt je.

wouter Verstikken is te sterk uitgedrukt. Ik krijg genoeg lucht om te kunnen leven. Maar het ligt niet altijd voor de hand. Ze heeft een bijzonder scherpe geest. Ze doorziet alles. Ze heeft bijna altijd gelijk of ze is erg overtuigend. Ook denk ik dat ze een veel te rooskleurig beeld ophangt van papa. Niet dat hij en zij voortdurend ruzie maakten, maar voor zover ik me herinner was het allemaal nogal kil tussen hen. Ik vermoed dat papa ongelukkig met haar was. Nu ja, daar kun je niet veel met zekerheid over zeggen. Ze treurt al vijf jaar. Ook dat is overdreven. Ik weet niet of ze om papa treurt of omwille van het treuren zelf. Het zou me misschien wel goed uitkomen.

eva Wat zou jou goed uitkomen?

wouter Dat Kim terug bij ons komt wonen. Misschien ruimen mama en Kim elkaar dan wel uit de weg. *lacht* Nee, ik maak maar een grapje, maar misschien vermindert dat de druk van al dat gezeur en getreur op me een

beetje, het zou best kunnen dat er pas dan een hoofdstuk definitief afgesloten wordt.

9. kim-wouter-eva-wim

wim Ik stel voor dat we om beurten vertolken hoe we de situatie ervaren, ons standpunt duidelijk maken en als we nog geen standpunt hebben, luidop denkend trachten ons standpunt te bepalen, jij ook, Eva, blij dat je erbij bent. Vertolken betekent niet noodzakelijk dat je iets hoeft te zeggen. Je mag ook een gezicht trekken, een lied zingen of iets anders doen dat op een of andere wijze uitdrukt wat je voelt, bijvoorbeeld gebaren maken. Daar discussiëren we dan over. Waarna ik zal proberen om een conclusie te formuleren. Je weet waarover het gaat, Eva? Kim heeft iets verschrikkelijks gedaan maar ze heeft geboet, ze heeft haar straf uitgezeten en nu zou ze graag de spons over het verleden halen. Kim, het verleden is een afgesloten hoofdstuk. Kun je daar in het kort iets over zeggen?

kim In de bak heb ik altijd prima geslapen, maar in de Gouden Duif heb ik de rotste nacht van mijn leven doorgemaakt. Het beroerdste moment was 's ochtends, toen de bussen en de auto's begonnen te rijden en al die mensen het station binnengingen om de trein te nemen naar hun werk. Ik stond voor het raam van mijn kamer naar hen te kijken. Achter de tralies maak je je vanaf dag één een compleet verdraaide voorstelling van wat dat is, de vrijheid. Mag ik je wat vragen, Wouter? Wil je heel even je armen om me heenslaan en me knuffelen?

wouter *aarzelt* Dat kan ik niet doen, Kim.

kim Een knuffel tussen broer en zus? Als Eva misschien eventjes de andere kant opkijkt?

wouter Ik raak nooit iemand aan, tenzij toevallig.

eva Zelfs elkaar raken wij niet aan.

kim Zijn jullie vies van elkaar?

eva Nee hoor, we verlangen zo hevig naar elkaar dat het soms bijna pijn doet.

kim Jullie hebben elkaar toch al?

eva Wij willen elkaar niet hebben. Je kunt nooit hebben wat je verlangt, al was het maar omdat je dan weer naar iets anders gaat verlangen. Dus moet je eigenlijk, in plaats van te proberen je verlangen te bevredigen en daardoor in een uitzichtloze vicieuze cirkel terecht te komen, met dat verlangen zelf afrekenen.

kim Neem dan gewoon eventjes mijn hand vast, Wouter.

wouter Kim, ik neem zelfs Eva's hand nooit vast.

kim Neem jij dan heel even mijn hand vast, Wim.

wim Kim, sorry maar dat behoort niet tot mijn rol. Ik ben hier om je op een andere manier te helpen.

kim *na een zwaarwichtige stilte* Is het omdat ik lelijk ben?

wim Je bent niet lelijk, Kim, je hebt een eigen, bijzondere schoonheid.

kim Die niet aan de normen beantwoordt. Fuck you, ik ben lelijk. Jij bent lelijk. *wijst naar Eva en Wouter* Zij is mooi, hij is mooi.

eva Jij hebt dan weer iets dat wij niet hebben, iets exotisch, een donkere belofte.

kim Ik wil iets zeggen over Dirk. Over papa. Ik zit op zijn schouders en hij begint plotseling te rennen, hij snuift als een paard, ik wip op en neer. Ik steek mijn kleine, platte neus in zijn grote, witte zakdoek, die warm is doordat hij in zijn zak gezeten heeft. Ik zit met hem op het terras van de Gouden Duif, hij drinkt een biertje, ik een cola, we kijken naar de mensen die uit het station komen. Beelden als uit een droom. Ik zie ze voor mijn ogen. Ik weet niet eens of het wel echt om mij en hem gaat. Opeens duwt

hij me weg als ik op zijn schoot wil gaan zitten. Ik ben te zwaar aan het worden. Te zwaar. Jij bent te oud aan het worden om nog te knuffelen, zegt hij. Te oud. Hij is niet echt mijn papa. Hij is mooi. Maar ik ben lelijk. Al die dingen begin ik te beseffen zo rond mijn elfde, gelijk met mijn eerste regels.

wouter Herinner je je onze hond nog?

kim Onze hond.

wouter Johnny. Een spaniël.

kim Vaag.

wouter Vond je Johnny een mooie hond?

wim Laten we niet te ver uitweiden. Het verleden is afgesloten, punt, uit.

kim Papa is de eerste man in wiens ogen ik zie wat ik in feite ben, een mormel, in huis gehaald uit kinderwens. Een menselijk huisdier dat sinds er een echt kindje is in de weg loopt maar dat jullie vanwege jullie mooie principes niet zomaar kunnen dumpen. Dus kan ik me wel wat permitteren. Ja, dat ging heel gemakkelijk, de hond verzuipen, je neemt een bezemsteel, je maakt aan het uiteinde met een stuk touw een lus, je slaat die om zijn hals en dan sleur je hem mee naar de goudvissenvijver en roer je met hem in het water tot hij niet meer beweegt. Maar als hij daar zo vredig ligt met zijn natte vacht, zijn oogjes dicht en zijn oren aan weerszijden van zijn kop uitgestrekt als slappe dumbovleugeltjes, kom ik tot het besef dat ik te ver gegaan ben. Een dode spaniël kan niet meer lijden. Ik wil anderen doen lijden omdat ik zelf lijd door de schuld van anderen. *Ze aarzelt even, kijkt naar Wouter, het is duidelijk dat ze een stuk uit haar verhaal overslaat.* Op mijn achttiende koop ik van mijn eigen spaargeld dat brommertje. Ik voel een verlangen dat soms bijna pijn doet om op dat brommertje te rijden. Gaat die mooie man mij beletten op mijn brommertje te rijden omdat de fucking verzekering nog niet betaald is? Fuck him. Dit is de oorlog van de lelijken

tegen de mooien. Ik ga weer te ver. Het is gewoon oorlog. Ik zal jullie eens wat zeggen. Mooie mensen zouden geen lelijke kinderen mogen adopteren. Wim en ik vormen hier de liga der lelijken. Weet je wat er zo pervers is aan een oorlog? Zelfs al ben je bijna verslagen en lig je halfdood in een hoekje te bloeden, je hoopt er nog voortdurend op dat je de volgende veldslag wint. Weet je hoeveel jongens ik in de tijd van dat brommertje al had uitgekozen om me te ontmoagden en hoeveel daarvan er dat geweigerd hebben? Terwijl ik erom sméékte. *tegen Wouter* Zou jij me willen ontmoagden als ik je erom smeeek? Ik ben vierentwintig en ik heb verdomme nog nooit met een vent geneukt.

wouter Dus daar moest die bromfiets voor dienen.

kim Heb jij ooit iemand ontmoagd, Wim, gewoon als vriendendienst?

wim Daar kan ik niet op antwoorden, Kim.

kim Want ik ben niet mooi genoeg. Hoeveel keer denk je dat Eva zoiets zou moeten vragen?

eva Over de hele wereld wordt elke dag een miljard keer geneukt en altijd, of laten we optimistisch zijn, bijna altijd gebeurt dat uit gewoonte of uit hebzucht of uit misprijzen of uit morbide opwinding of tegen betaling.

kim Wat wil je daarmee zeggen?

eva Je mikt te hoog. Zoek het onder de mensen van je eigen slag. Dan weet ik zeker dat je gauw iemand vindt die vanuit een van bovenstaande motieven wil doen wat je vraagt.

wim Ik stel voor dat we de kwestie mooi-lelijk voorlopig laten rusten en het weer te hebben over de vraag in welke omstandigheden Kim weer onderdak vindt.

kim Haal me in huis. Je zal eens wat zien. Dan is het alleen nog een kwestie van tijd of ik sta op een nacht op, ik ga naar mama's kamer en bam... En

daarna ga ik naar jouw kamer... Nee, jou laat ik in leven, Wouter, jij glipt door de mazen van het net. Hem heb ik ook niet willen doodslaan. Ik sloeg harder dan ik wou. Ik zag de kop van die klauwhamer diep in dat mooie haar van hem zinken en ik wist dat ik mijn eigen leven aan diggelen sloeg.

wim Kim, misschien moet je hier je broer en Eva nog even geruststellen, hen duidelijk maken dat dit niet is wat je in werkelijkheid voor ogen hebt maar gewoon een beeld, je ingegeven door de pijn die je voelt.

kim Ik heb er vijf jaar voor in de bak gezeten. Ik wist het wel. Ik wist dat die vijf jaar voor de hele wereld voldoende zou zijn, maar niet voor haar.

wim Je bedoelt voor Oda. Mag ik hier in dat verband even iets opmerken? De hulpverleners hebben na de rechtszaak een steek laten vallen. Oda had meteen in therapie moeten gaan. Nu loopt ze gebukt onder een negatieve spiraal van wrok en haat die haar belet te leven. Ze moet leren vergiffenis schenken en misschien moet ze ook leren om vergiffenis te vragen en vergiffenis te krijgen. De spons erover. Schone lei... Dus als jullie me toestaan, zet ik nu eventjes alles op een rijtje. In feite hebben we verheugend nieuws te horen gekregen. Jazeker, er brandt een lichtje aan het einde van de tunnel. Kim heeft afgerekend met haar verleden. En wat Oda betreft, de tijd is rijp. Ik heb wel meer zo'n gevallen meegemaakt. Ze is helemaal niet zo onverzettelijk en negatief als ze zelf wil laten uitschijnen. Ze wankelt. Er is maar een klein duwtje meer nodig en ze gaat overstag in de goede richting. Daar moeten we ons samen voor inzetten. Ik twijfel er niet aan dat we samen van haar opnieuw de warme, gevoelige, aantrekkelijke, liefhebbende vrouw zullen maken die ze ooit geweest is.

Wouter, wat zeg jij?

wouter Ik moet hierover nadenken.

wim Eva, mooie, stille Eva met de wijze blik en de rustige gebaren, jij hebt het laatste woord. Ben jij ook zo blij met deze oplossing, nu ja, oplossing, er is nog werk aan de winkel, maar toch, is nadenken ook niet het begin van een oplossing?

eva Kim, jouw pleegvader, Wouters vader, Oda's man, de mens aan wie je alles te danken hebt, sla jij dood. Je toont daarover niet alleen geen greintje spijt, je rechtvaardigt bovendien je daad met de smoes dat je lelijk bent en nu probeer je met behulp van deze mijnheer...

wim Wim.

eva ...Wim binnen te dringen in het huis dat je al voor de helft verwoest hebt, om het uit rancune of uit gemakzucht of weet ik veel welke drijfveer nog verder met de grond gelijk te maken. Kim, die vijf jaar gevangenis waren een koopje. Ik vind jou een weerzinwekkend kreng. Weet je wat ik hoor als jij praat? Het gejack van een loopse teef die zichzelf te goed vindt om door haar eigen soort gedekt te worden. Jij verdient geen consideratie. Jij verdient geen medelijden. Jij verdient niets. Pleeg zelfmoord. Knoop je eigen op. Sla je eigen hersenpan in.

kim Ga van mijn rug af, slet, pleeg zelf zelfmoord. Stomme koe. Eet mijn kut, trut. Ik heb mezelf niet gemaakt. Wie mij adopteert moet mij nemen zoals ik ben.

eva Je intimideert me.

wim Laten we deze discussie stopzetten en twee dingen onthouden. Eén, het is wenselijk maar zeker niet vanzelfsprekend dat Kim weer naar huis terugkeert, en twee, Wouter heeft er a priori geen bezwaar tegen, nietwaar Wouter?

10. oda-wouter

wouter Mama, Wim laat weten dat Kim in nood verkeert.

oda Laat Wim maar weten dat de nood waarin Kim verkeert me geen moer interesseert.

wouter Mama, Kim woont nu in een slaapzak onder het afdak van het gemeentelijke zwembad.

oda Mooi. Met die actie zet ze de reclassering onder druk. Vroeg of laat kan ze terecht in een tehuis voor daklozen.

wouter En wat als het koud wordt en gaat regenen?

oda Geef haar dan een plekje bij de stookketel van dat zwembad.

wouter De zwervers randen haar aan.

oda Dat ze in het dierenasiel een hond adopteert die haar verdedigt. Wie weet willen ze daar niet tijdelijk zo'n leegstaand hok waarvan vorige bewoner net het spuitje heeft gekregen, aan haar kwijt.

wouter Overdag zit ze op een bank in het park met lege ogen voor zich uit te staren.

oda In de nor heeft ze geleerd om de tijd te laten voorbijgaan door haar geest leeg te maken.

wouter Geef haar op zijn minst nog wat geld.

oda Ik heb genoeg gegeven. Ik heb Dirk gegeven.

wouter Mama.

oda Ik heb drieduizend euro cash van de bank gehaald voor haar. Die mag ze hebben op voorwaarde dat ze hier weggaat en nooit meer iets van zich laat horen. Maar je zal zien, als je haar één keer iets geeft, komt ze altijd weer terug om meer. Misschien doneren we dat geld beter aan onze

maatschappelijk expediteur, uit wiens koker dat zogenaamd-dakloos-verhaaltje, die zielige poging tot chantage, wel zal gekomen zijn. Overigens, waarom brengt die man mij via jou daarvan op de hoogte? Hij probeert ons tegen elkaar op te zetten. Wat denk je hiervan? We betalen die Wim opdat hij een opvangplek voor haar regelt, een vrouwenhuis, een woongroep voor ex-gedetineerden, er moet toch iets te vinden, een vergeetput, een klein, goedkoop flatje in een achterbuurt als voortzetting van de gevangenis met eigen middelen. De helft nu en later, als ze verscheept is, de andere helft. Heeft ze nog een sleutel van dit huis?

wouter Als Kim dat wil, dan klimt ze ook wel door het raam naar binnen.

oda Je moet 's nachts je raam dichtdoen en de deur van je kamer op slot.

wouter Of ze kruipt door de schouw. Ja, ze heeft nog een sleutel, mama.

Breng dat geld maar terug naar de bank. Ik weet wat er gaat gebeuren. Kim gaat weg. Kim gaat vanzelf weg. Ze heeft begrepen dat we haar niet willen hebben. Ze beseft dat het met haar afgelopen is. Ze heeft een stuk touw gekocht om zich op te knopen.

oda Maak dat de ganzen wijs. Kim klampt zich harder vast aan het leven dan jij en ik. Heb je met haar gepraat?

wouter We hebben een sessie gehad.

oda Een séssie?

wouter Met Wim erbij. Een soort therapeutisch gesprek.

oda Hoe is dat gegaan?

wouter We zijn er niet uit gekomen.

oda Wat heeft Wim gezegd?

wouter Ik weet niet meer wat ik moet denken.

oda Wim gebruikt wie we zijn en waar we in geloven tegen ons. Zelfs mij heeft hij aan het wankelen gebracht. Wij zijn niet fatsoenlijk omdat we Kim

geen tweede kans willen geven. Hij weet dat we daarmee worstelen. Hij is echt wel bijzonder, Wim, hij zegt veel verstandige dingen. Hij doorziet ons. Hij heeft het morele overwicht. Hij gaat zijn slag thuishalen. Misschien kan hij je coachen bij je studiekeuze aan de universiteit. Psychologie in plaats van economie. Wat hij me heeft gesuggereerd over de verhouding tussen Dirk en Kim is in mijn huid blijven steken als een giftige angel die je eerst nauwelijks voelt maar later tot gruwelijke verzweringen leidt. Dirk en Kim. Hoe ik daar nooit eerder aan gedacht heb. Logisch is het wel. En in zekere zin is de schok die ik hierover voel een verlossing. Kim is al heel jong seksueel rijp geworden. En de blikken die ze Dirk soms toewierp. Ik zag dat wel, maar ik geloofde mijn ogen niet. En zelfs al is het uit de lucht gegrepen, het klopt gewoon wat Wim zegt, de schaduw van Dirk belet me te leven. We mogen gekwetst zijn, maar niet al te gekwetst. Mijn afschuw voor Kim is even groot als mijn angst voor haar. Ik slaap niet meer 's nachts. Ik lig maar te luisteren of ik niets hoor want ze heeft vast nog een sleutel. Of ik sta op en ik kijk door het raam naar het voortuintje, het trottoir, het verlichte stuk van de straat tot aan de lantaarn op de hoek en ik zie haar schim tussen de geparkeerde auto's door onze kant uit komen. Maar zij is het niet, het is de schaduw van een tak die door de wind wordt bewogen. Ik ga weer in mijn bed liggen. Kim, Kim, ik maal door, ik voer in mijn hoofd hele gesprekken met haar, ik probeer haar duidelijk te maken waarom het zo hondsbrutaal en gemeen van haar is om na wat ze gedaan heeft hier te komen aankloppen en om onderdak te vragen, ik scheld haar uit in gedachte, ze treedt op in mijn dromen waarna ik tandenknarsend wakker schiet, vanuit mijn darmen komt mijn afkeer voor haar, ik fantaseer dat ze platgereden wordt als een stadsduif, of verkracht en vermoord, aan haar voeten opgehangen geslagen met een zweep met ijzeren weerhaakjes, ik

denk aan niets anders meer, om te kunnen leven moet ik mijn dag in hele kleine stukjes indelen, telkens weer kleiner, in de hoop dat er niets misloopt, aardappelen koken, aardappelen schillen, in stukken snijden, wassen, in de pan leggen, naar de bakker gaan, de ramen zemen, onze bedden opmaken. En dan trek ik toch maar weer met het epileertangetje haar vingernagels uit.

11. wouter-kim

's Nachts onder het afdak van het zwembad. Kim in haar slaapzak. Wouter met zaklamp.

kim Hoe gaat het met je, Woutertje?

wouter Met mij goed.

kim Was je benieuwd naar hoe het met je zusje is gesteld?

wouter Al aangerand door een zwerver?

kim 's Nachts komt hier geen mens.

wouter Ik ben hier toch?

kim Ga jij me aanranden?

wouter Ik kom je een pak slaag geven.

kim Goed plan.

wouter Om wat je me aangedaan hebt.

kim Ik heb je niks aangedaan.

wouter Toch wel. Dat weet je best.

kim Dat weet ik niet.

wouter Eerst kwam Johnny, dan ik, en tenslotte papa.

kim Een raadseltje.

wouter Zie je mijn vuist?

kim Ik zie je vuist. Spreek, vuist.

Hij slaat haar niet al te hard op haar gezicht.

kim Blij met je kennis gemaakt te hebben, vuist.

wouter Zeg nog eens dat het niet waar is.

kim Het is niet waar.

Hij slaat haar.

kim Ik heb je door. Je gaat mij een hele tijd alleen maar slaan zonder te zeggen waarom.

wouter Ik wil dat je sorry zegt om vroeger.

kim Sorry om vroeger.

wouter Om wat je me aangedaan hebt.

kim Ik heb jou niks aangedaan.

wouter O nee.

kim Zeg me dan wat.

wouter Dat zou al te gemakkelijk zijn. Je moet zelf een inspanning doen. Je moet het je zelf herinneren, zonder hulp van buitenaf. Anders telt het niet.

kim Het telt niet.

Hij slaat haar.

kim Me slaan helpt niet, hoor.

wouter Zeg me wat je nog weet van vroeger.

kim Zeg me wat je je inbeeldt dat ik nog weet van vroeger.

Hij pakt haar slaapzak bij het voeteneind en schudt haar eruit. Ze is zo goed als naakt.

wouter Zit jij op deze plek zo in je slaapzak?

kim Wat kan jou dat schelen.

wouter Sta daar niet zo. Trek iets aan.

kim Ik beslis zelf wel of ik iets aantrek, Woutertje.

Hij slaat haar. Kim geeft hem een keiharde slag terug. Hij valt op de grond.

wouter Au.

kim Heb ik je pijn gedaan?

Ze hurkt bij hem neer, pakt zijn hoofd vast, likt het bloed van zijn lip.

kim Sorry dat ik je alweer pijn gedaan heb, Woutertje.

Ze geeft hem nog een slag, trekt zijn broek naar beneden, vrijt met hem. Het duurt maar enkele seconden.

12. wim-oda

wim Oda, mag ik je iets persoonlijks zeggen?

oda Daar ken jij me niet goed genoeg voor, Wim.

wim Het is bedoeld als een complimentje.

oda Ik heb geen behoefte aan complimentjes, Wim.

wim Oda, je doet me denken aan een stralende burcht op een heuveltop.

oda Bedoel je stralend zoals een licht aan het einde van een tunnel of
stralend zoals het kampvuur van de padvinders in het donkere bos?

wim Stralend doordat de zon erachter opkomt in een dageraad van hoop.

oda O ja. Dat lichteffect door de kantelen, ik zie het voor me.

wim Je doet mijn hart sneller kloppen.

oda En nu je me dit gemeld hebt, wil je zeker ook graag het recht om één
voor één de poortjes van mijn burcht in te beuken en je legertje naar
binnen te laten stromen?

*Hij grijpt haar, ze laat zich grijpen, hij kust haar. Ze laat zich kussen, tracht hem
dan van zich af te duwen.*

oda Het lijkt wel alsof we met elkaar worstelen, Wim.

wim Maar het is een heerlijke worsteling, Oda. De heerlijkste worsteling ter
wereld.

oda Laat me los. Ik wil je iets geven. *Ze geeft hem een enveloppe.* Dit is voor
jou.

wim Een brief?

oda Lees hem.

Hij opent de enveloppe. Geld.

wim In godsnaam, Oda, waar is dit voor?

oda Je krijgt nog eens zoveel als je maakt dat ze weggaat.

wim Dit kan ik niet van je aannemen, Oda. Ik ben ambtenaar van de reclassering, geen lid van de maffia. Geld is niet wat ik van je wil. Ik wil veel meer van je dan geld.

oda Wat wil je dan van me?

wim Nog een kus.

Wim kust haar opnieuw. Ze beantwoordt zijn kus. Ze duwt hem van zich af. Ze loopt rond de tafel, opent een lade, haalt er de klauwhamer uit.

oda Ik heb hem na het proces teruggevraagd en teruggekregen, netjes in plastic verpakt, met een sticker erop: bewijsmateriaal. Ik heb hem schoongemaakt. Er hingen nog plukken haar en gedroogde hersenen van Dirk aan.

wim Gooi hem weg.

oda Ik ga toch zeker geen nieuwe hamer weggooien? Hij is maar één keer gebruikt.

wim Oda, geef me dat ding. Ik neem hem mee. Ik gooi hem niet weg, beloofd. Ik geef hem aan een timmerman.

oda Wat zal er me dan nog verbinden met Dirk?

wim Ga een nieuwe verbintenis aan.

oda Met wie?

wim Met mij.

oda Ben je niet bang dat ik je een klap verkoop?

wim Oda, mijn gevoelens voor jou zijn zo sterk dat ze zelfs een klap van een hamer te boven zullen komen.

oda Idioot!

Ze lacht. Ze kust hem. Ze duwt hem van zich af. De klauwhamer blijft op tafel liggen.

oda Ik zet je niet aan de deur,Wim, maar ik heb nog wel wat meer te doen dan hier in mijn eigen woonkamer met jou te staan kussen.

13. oda-wim-wouter-

kim-eva

oda Eindelijk zie ik je dan eens in levende lijve, Eefje.

eva Het is Eva.

oda Is het Eva? Mijn Wouter boft met je. Je bent een schoonheid, het beeld zelf van de jeugd en de deugd en de zelfverzekerdheid, je lijkt een beetje op de jonge Gena Rowlands. Weet je wie Gena Rowlands was? Een filmactrice van vroeger. Zien jullie niets aan me? Wacht, ik ga wat meer in het licht staan. Ik heb make-up!

eva Ik heb dit flesje cava voor je meegebracht, Oda.

oda Dank je wel. Dat maken we straks soldaat. Laten we eerst even luisteren naar wat Wim ons te zeggen heeft.

wim Lieve mensen, ik stel voor dat we vanavond het huisvestingsprobleem voor eens en voorgoed de wereld uit helpen zodat Kim met frisse moed aan een nieuw leven kan beginnen. Als een baby die zijn eerste stappen zet, heeft ze ondersteuning nodig, en die ondersteuning komt het beste van diegenen die het dichtste bij haar staan, jullie, haar eigen familie, de mantel die haar moet beschutten tegen de kou. Voor de samenleving heeft Kim een schone lei. Maar niet voor Oda. Voor Oda mag Kims lei nog iets schoner zijn en die wens respecteren we. Wat we nu gaan verrichten, speciaal voor Oda, is een soort boete-bovenop-boetedoening, een ceremoniële knieval, een rituele spijtbetuiging. Daarna gaat Oda Kim vergiffenis schenken. Want wat Kim ook gedaan heeft, ze mag niet eeuwig schuldig blijven. Zijn jullie allemaal bereid om hieraan mee te werken? Kim, nu is het aan jou. Toon Oda iets wat je blijkbaar nog niet op een geloofwaardige manier getoond hebt, namelijk

spijt. Diepe spijt. Bittere spijt. Zeg mama, sorry, mama, sorry, een paar keer achter elkaar. Zeg niet waarom, we weten allemaal wel waarom. Dat is ook wat Oda zelf voelt, diep in haar hart, verscholen achter alle negativiteit. Spijt. Spijt om het verleden, spijt om alles wat verloren gegaan is, spijt omdat het heden eenzaam is en leeg. Angst voor de toekomst. Angst voor schimmen. *Oda barst in tranen uit.*

oda Ik aanvaard je excuses, Kim, en ik vergeef je maar nee, nee, ik neem je niet in huis. Dirk zou het niet goedvinden. Wat zeg ik nu? Ik hoef me niet achter Dirk te verschuilen. Ik vind het zelf niet goed. Ik zeg nee. Je komt er niet in.

wim Wouter, ben jij het eens met je moeder?

wouter Ik ben met Kim naar papa's graf geweest. Het vreemde is dat ik toen we daar stonden opeens zeker wist dat hij zou gezegd hebben, nu ja, laten we onze Kim dan maar terug in huis nemen. En het allervreemdste is dat ik pas toen echt het gevoel had dat hij dood was, op de begraafplaats onder een steen lag, koud als de koude grond. Alsof papa, door nog doder te worden dan hij al was, Kim nog een kans wilde geven.

wim Op die manier geeft Dirk ons vanaf de andere zijde van het graf een boodschap van verdraagzaamheid.

eva Zal ik jullie even vlakaf zeggen wat ik hierover denk? Het is verlakkerij. Niemand geeft signalen vanaf de andere zijde van het graf. Kim hoort thuis in een krankzinnigengesticht. Haar in huis halen is wel het stomste wat je kan doen. Ze gaat jullie te gronde richten. Zet haar aan de deur. Doe het meteen, hoe langer je wacht hoe moeilijker het gaat worden. En zet hem hier ook maar aan de deur, met zijn perverse vertoning. Types zoals hij richten overal de grootste schade aan en dat niet eens uit winstbejag maar uit stompzinnigheid en machtswellust.

wim Goed. Daar nemen we dus akte van. Eva's standpunt heeft op zijn minst de verdienste van de duidelijkheid. Kim, we komen er hier niet in. Het is tijd om op zoek te gaan naar een alternatief. Oda, een voorlopige oplossing. Laat Kim tot ze iets anders gevonden heeft in de garage slapen.

oda In de garage?

wim Je zet je auto zolang maar op straat. We richten het daar wat in. Ze krijgt basic huisraad. Een veldbedje. Een komfoortje. Dekens. Later misschien een elektrisch kacheltje. Als dat nodig is een aparte elektriciteitsmeter. En de deur tussen de garage en het huis gaat natuurlijk op slot zodat je niet kan zeggen dat ze in huis is. Zolang het weer goed is, kan de poort blijven openstaan. Dan komt en gaat ze wanneer ze wil en heeft ze ook volop daglicht. Het is wel de bedoeling dat ze gauw een baan vindt en iets huurt voor zichzelf. Ik schat over twee, drie weken. Wat heb je liever, een auto op straat of een mens op straat?

oda Ik kan niet hebben dat je in mijn garage slaapt. *zwicht opeens* Neem je oude kamer maar weer in, Kim. En zeg niet voor twee of drie weken, ik weet ook wel dat het niet voor twee of drie weken zal zijn.

wim Mooi. Het heeft tot op het laatst aan een zijden draadje gehangen, maar ik vind dat we heel wat bereikt hebben, vandaag.

oda Met de dood in het hart.

wim Dat is dan geregeld. Ik moet er vandoor.

oda Blijf je niet nog even om een glas te drinken op de goede afloop?

wim Graag, maar ik ben met de auto. Weet je wat? Ik kom in de loop van volgende week nog wel eens langs om te kijken hoe het hier gaat.

oda Wim.

Ze wil hem omhelzen, hij ontwijkt haar.

wim Oda, nog dit. Het is tussen ons eventjes heel mooi en heel intens geweest, maar we wisten allebei dat het niet kon blijven duren. Ben je het daarmee eens?

oda Natuurlijk wel.

wim Ik bewaar een mooie herinnering aan je.

oda Bedankt, Wim.

wim Jij bent bedankt, Oda.

Wim af.

14. oda-kim-wouter-eva

oda Ik ben met die man naar bed geweest. Daar moet ik nu de prijs voor betalen, veronderstel ik. Hij naait me. *lacht* En in ruil daarvoor help ik hem bij zijn werk. Zullen we dat flesje cava nu maar openmaken?

kim Ik drink geen alcohol. Ik ga douchen want ik stink. Maak intussen wat te eten voor me klaar, want verrekken van de honger doe ik ook. *Pakt de klauwhammer, zwaait er dreigend mee naar Eva.* Met jou heb ik nog een appeltje te schillen, trut. *lacht* Je dacht dat ik het meende, hé? Weet je wat ik hiermee ga doen? Hiermee ga ik wat spijkers in de muur slaan om die bedsprei aan op te hangen.

Kim af. Oda, Wouter en Eva blijven sprakeloos achter.

Bruno Mistiaen (Gent, 1959) vindt het leuk om toneelteksten te schrijven. Hij heeft belangstelling voor de halfslachtige, dubbelhartige, hypocriete en corrupte mens. De Kopergieterij speelde in 2012 *De papa, de mama en de nazi. Uw Penis* won de PTa-stimuleringsbeurs tijdens Verse Tekst 2011. *Oorlog, seks en hulpverlening* is geschreven in 2014 met een beurs van het Vlaams Fonds voor de Letteren.

www.denieuwetoneelbibliotheek.nl/bruno_mistiaen

Toneelwerk

Oorlog, seks en hulpverlening – 2014

*Jezus is een aap!** – 2013

Wittaker – 2012

Of Donald – 2012

*Uw Penis** – 2011

*De papa, de mama en de nazi** – 2003

Twee van een slag – 2002

Drie Monologen – 2000

De Vereffening – 1998

Ver van Huis – 1996

*Vacherie** – 1995

De Vuurvogel – 1994

Onze Lievevrouw van Pijn – 1993

Alfonso – 1992

De Meesterkok – 1991

De Mensenslinger – 1990

*Deze teksten verschenen eerder in de reeks van
De Nieuwe Toneelbibliotheek (# 74, 118, 133, 194)